

“Контракти”. – № 21 від 26.05.2008 р.; №27 від 07.07.2008 р.; №37 від 15.09.2008 р.
3. Журнал *“Личний счет”*. – № 3. – березень 2008 р. 4. *Инвестгазета*. – 08.14.09.2008 р. 5. Сайт Української Асоціації інвестиційного бізнесу. – <http://www.uaib.com.ua>.

І.Б. Савула

студент гр. ЕФІ-45.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Кривцун І.М.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Банки як універсальні фінансові установи виконують багато функціональних завдань фінансового характеру, в тому числі пов'язаних з інвестуванням та розміщенням своїх залучених ресурсів у населення на фондових ринках у вигляді цінних паперів (облігацій, ощадних сертифікатів тощо). За кордоном роль та значення інвестиційного портфеля банку є дуже важливими, та й близько третини усіх залучених фінансових ресурсів банками спрямовуються на інвестування та здійснення операцій на фондовому ринку. Сьогодні вітчизняні банківські структури лише близько 8 % від усіх наявних ресурсів спрямовують на формування інвестиційного портфеля.

Банківські інвестиції як суто синтетичне поняття – це кошти, вкладені на певний період у цінні папери, випущені урядом, місцевими органами влади, недержавні боргові зобов'язання, акції і облігації акціонерних товариств, похідні фінансові інструменти, деривативи й інші види цінних паперів. Для банківських установ існує специфіка, яка полягає у тому, що метою інвестиційної діяльності є не тільки отримання прибутку від безпосередньої участі у капіталі підприємства, але також отримання контролю над ним з метою залучення додаткових фінансових потоків у банк [1].

На думку Б.Л. Луціва, банківські інвестиції опосередковують процес використання тимчасово вільних грошових капіталів у вигляді фінансування (кредитування) капіталовкладень або іншої форми вкла-

день у реальні активи інвестиційних товарів безпосередньо для обслуговування процесу відтворення [2].

Банківське інвестування здійснюється за допомогою вибору банком певної інвестиційної політики, яка залежить від поточного фінансового стану банку, ліквідності, фінансових показників. Інвестиційна політика як частина загальної фінансової політики банку забезпечує вибір найефективніших фінансових інструментів вкладення капіталу та своєчасне їх реінвестування. Саме фінансова політика банку впливає на рівень інвестиційної активності банку та формування інвестиційного портфеля банківської установи.

Банки як фінансові установи, які надають достатньо широкий спектр послуг та концентрують велику кількість ресурсів, є саме тими інститутами, які здатні доволі ефективно управляти своїми інвестиційними вкладками та отримувати досить значний прибуток. Річ у тому, що рівень ризиковості вкладів у цінні папери українських підприємств за умов економічної нестабільності є доволі високою. Нестабільності також додають приватизаційні процеси та досить значний рівень інфляції.

На рівень банківського інвестування впливають чинники, які умовно можна поділити на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх чинників належать: тип стратегії комерційного банку, регіональна та галузева специфіка функціонування банку, ресурсний потенціал банку, можливість реалізації завдань банку через портфель цінних паперів, необхідність підтримки відповідного рівня ліквідності і мінімізації ризиків, професійна підготовленість, кваліфікація та досвід персоналу банку, практичне володіння теорією та практикою зниження інвестиційного ризику тощо [3]. Внутрішні чинники виступають визначальними індикаторами інвестиційного портфеля кожного банку та індивідуалізованою основою формування інвестиційної стратегії.

Натомість зовнішні чинники є індивідуальними для кожної держави. До зовнішніх чинників, які впливають на рівень банківського інвестування, належать: загальний стан економіки країни (фази економічного циклу, рівень інфляції, дефіцит Державного бюджету тощо); чинні законодавчі пільги та обмеження; стан ринку цінних паперів – його рівень розвитку, наповненість, динаміка процентної ставки, курсова вартість цінних паперів.

Саме на аналізі зовнішніх чинників та можливої моделі розвитку процесів зосередимо увагу.

Банки, як доволі значних гравців на ринку, легко зачіпають різного роду коливання на ринках (в тому числі фондовому), нестабільність, фінансові кризи тощо.

Рівень ризику інвестиційного портфеля залежить від зовнішніх чинників (загального становища на фондовому ринку, рівня інфляції, насиченості ринку, кон'юнктури на ринку). За умов економічної стабільності та зростання банки є саме тими установами, які, досить ефективно працюючи з юридичними особами, розміщаючи акції на фондових ринках, додають стабільності економічній системі держави та доволі ефективно мультиплікують вкладені інвестиції.

Як приклад можна навести банківську систему України, яка за умов економічного зростання (росту ВВП, зниження темпів інфляції, росту індексу ПФТС) проявляла значні темпи зростання, про що свідчить те, що за 8 років (з 2001 до 2008 рр.) прибутковість банків в середньому по Україні зросла більш ніж у 12 разів. Відповідно зростали і обсяги банківських інвестицій. Як відзначають українські науковці та експерти, зростання економіки, інфляції, товарного ринку, цін на нерухомість призводить до зростання обсягів банківського інвестування та випуску облігацій. Крім того, за умов збільшення цін на енергоносії перед українськими підприємствами постало питання технічного переоснащення, зміни наявних технологій на менш енергозатратні, а для цього потрібні інвестиційні вливання [4]. Цей потік інвестицій може бути забезпечений українськими банками, які можуть визначити основу економічного зростання та надати необхідні ресурси для технічного переоснащення.

Діяльність на фондовому ринку банків, які активно інвестують в підприємницькі структури, індукують такі елементи економічного зростання, а разом з тим і ріст фінансових ринків: 1) забезпечення фінансової стабільності, уникнення фінансових криз; 2) ефективніше розміщення ресурсів урядом; 3) сприяння підприємництву через розвиток активного ринку цінних паперів; 4) посилення конкуренції і забезпечення більшого вибору фінансових продуктів; 5) зменшення зіткнень інтересів клієнтів банку і власних інтересів банку [2].

На нашу думку, основними формами банківського інвестування, які сприятимуть залученню інвестиційних ресурсів підприємствами України, є [5]: андеррайтинг; посередництво в розміщенні акцій та облігацій на міжнародних фондових ринках; інвестиційний консалтинг.

Андеррайтинг як спосіб банківського інвестування останніми роками в економіці України набуває дедалі більшого поширення та є

однією з найпоширеніших форм банківського інвестування. За умов зростання випусків облігацій українськими підприємствами, розвитку фондового ринку ця форма мобілізації фінансових ресурсів стане провідною. Роль банків у залученні інвестиційних ресурсів за допомогою такого інструменту полягає у тому, що банки як досить потужні фінансові установи з доволі великими фінансовими можливостями, розширюють доступ до інвестиційних ресурсів, у такий спосіб здешевлюючи їх. Водночас банки, діючи на міжнародних фінансових ринках (особливо це стосується банків з іноземним капіталом), мають змогу залучати ресурси з інших держав та міжнародних ринків.

Отже, роль та значення банківських інвестицій в економічному зростанні держави є доволі значною. Визначальним з багатьох позицій є те, що банки як потужні фінансові установи, маючи значний фінансовий ресурс та ефективно управляючи ним, можуть здійснювати інвестиції в економіку країни, тим самим забезпечуючи її зростання.

1. Мецєряков А.А., Лисяк Л.В. Фінансовий менеджмент у банках: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: ДДФА, 2005. – 159 с. 2. Автореф. ... д-ра екон. наук: 08.04.01 / Б.Л. Луців; Терноп. держ. екон. ун-т. — Т., 2005. — 29 с. 3. Сало І.В., Криклій О.А. Фінансовий менеджмент у банку: Навч. посібник. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2007. – 314 с. 4. Долговые состязания // Инвестгазета. – 13-19.08.2007. – С. 40–44. 5. Пшик Б. Напрями діяльності українських банків у сфері корпоративного фінансування // Вісник НБУ. – 2005. – №7. – С. 40–44.

Н.П. Сікорська

студентка гр. ЕФІ-45.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Кривцун І.М.

АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ РЕЙТИНГУВАННЯ НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Світова економічна криза і банкрутство багатьох банків гостро ставить питання про необхідність усебічної оцінки фінансового стану комерційних банків з метою уникнення ризику втрати грошей їх вкладниками. Завданням регулювання і управління банківською діяль-